

**การเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7
จังหวัดสุพรรณบุรี**

Enhancing the Competency to peace and order of Member of the Volunteer Defense Corps 7th Donchedi District, Suphanburi Province

กิตติพงษ์ เกลี้ยงเกล้า**

Kittiphong Kliangkhlao

6614832070@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเสริมสร้างสมรรถนะ ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด รวมทั้งแนวทางแก้ไข ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 ราย ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะหลักของสมาชิก อส. มีความมั่นคงในหลายด้านตามกรอบสมรรถนะหลักของสำนักงาน ก.พ. ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การส่งมอบความเชี่ยวชาญในอาชีพ ความยึดมั่นในความถูกต้อง ซื่อสัตย์ และจริยธรรม และการทำงานเป็นทีม ในส่วนปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดสำคัญในการเสริมสร้างสมรรถนะ ได้แก่ (1) ปัญหาเชิงโครงสร้างบุคลากร (2) ปัญหาด้านงบประมาณและโอกาสการพัฒนา (3) ปัญหาด้านอุปกรณ์และเครื่องมือสนับสนุน (4) ข้อจำกัดด้านแรงจูงใจและสวัสดิการ (5) ปัญหาความไม่ต่อเนื่องของการส่งต่อองค์ความรู้สำหรับแนวทางแก้ไข ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดดังกล่าว ได้แก่ (1) แก้ไขด้านกำลังพลและภาระงาน (2) มีการฝึกอบรมและการพัฒนาองค์ความรู้ (3) แก้ไขด้านอุปกรณ์สนับสนุน (4) แก้ไขด้านสวัสดิการและแรงจูงใจ (5) แก้ไขด้านการบริหารจัดการภายในหน่วย ทั้งนี้แนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะ ได้แก่ (1) ฝึกอบรมภาคสนาม (2) จัดทำแผนฝึกอบรมระยะยาว (3) จัดสรรอุปกรณ์และทรัพยากรให้เพียงพอ (4) แต่งตั้งผู้ฝึกอบรมประจำหน่วย (5) ประเมินสมรรถนะรายบุคคล (6) ปรับปรุงสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ และ (7) ส่งเสริมภาพลักษณ์และการยอมรับจากภาคส่วนอื่น

คำสำคัญ: สมรรถนะ ; การรักษาความสงบเรียบร้อย ; สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน

Keywords: Competency ; Peace and order ; Volunteer Defense Corps

* บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี

** นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศถือเป็นการกิจพื้นฐานที่รัฐต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ เพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นในระบบบริหารราชการแผ่นดิน นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจและฝ่ายปกครองแล้ว กองอาสารักษาดินแดน (อส.) ก็เป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญของรัฐในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ด้านความมั่นคง โดยมีสถานะเป็นกำลังพลสำรองจากภาคประชาชน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มีหน้าที่ในการร่วมรักษาความสงบเรียบร้อย ช่วยเหลือประชาชน บรรเทาสาธารณภัย และสนับสนุนภารกิจของทหารในสถานการณ์ฉุกเฉิน กองอาสารักษาดินแดน (อส.) มีต้นกำเนิดจากแนวคิดของกองเสือป่าในสมัยรัชกาลที่ 6 ซึ่งมุ่งฝึกราษฎรให้มีจิตสำนึกรักชาติและมีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ โดยต่อมาได้มีการพัฒนาระบบให้เป็นทางการมากขึ้นภายใต้การกำกับของกระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ประเทศเผชิญภัยคุกคามด้านความมั่นคง อส. จึงมีบทบาทสำคัญในการเสริมกำลังและสนับสนุนภารกิจของภาครัฐในระดับพื้นที่

จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นพื้นที่ที่ประสบกับปัญหาความไม่สงบเป็นระยะ โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลหรือกิจกรรมสาธารณะที่มีประชาชนรวมตัวกันจำนวนมาก ซึ่งมักพบเหตุการณ์อาชญากรรม ยาเสพติด และการใช้ความรุนแรงในพื้นที่สาธารณะ กองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จึงมีภารกิจสำคัญในการสนับสนุนฝ่ายปกครอง ตำรวจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรักษาความสงบเรียบร้อย ดูแลความปลอดภัยของประชาชน และป้องกันเหตุร้ายในชุมชน อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคม เศรษฐกิจ และภัยคุกคามในปัจจุบันมีความซับซ้อนและรวดเร็ว ส่งผลให้การปฏิบัติงานของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน (สมาชิก อส.) ต้องอาศัยสมรรถนะที่ครอบคลุมและทันสมัย ทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและภารกิจที่เกี่ยวข้อง ทักษะในการควบคุมสถานการณ์ การทำงานเป็นทีม การประสานงานกับชุมชน ตลอดจนเจตคติในการทำงานอย่างมีจริยธรรม หากขาดการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในพื้นที่ และเป็นความเสี่ยงในการควบคุมสถานการณ์ความไม่สงบ

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง ซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานร่วมกับสมาชิก อส. ในพื้นที่อำเภอดอนเจดีย์มาอย่างใกล้ชิด จึงตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรกลุ่มนี้ให้มีความพร้อมและสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์รูปแบบ แนวทาง รวมถึงอุปสรรคและข้อจำกัดในการพัฒนาสมรรถนะของสมาชิก อส. โดยหวังว่าจะได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและกำหนดแนวทางในการพัฒนาบุคลากรได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และเอื้อต่อการเสริมสร้างความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยในระดับอำเภออย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนสังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด ในการเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดน อำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดน อำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการดำเนินการวิจัยใช้วิธีเก็บข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากร (Population) ได้แก่ บุคลากรในสังกัดกองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) โดยผ่านการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล จำนวน 10 ราย ดังนี้ ผู้บังคับกองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จำนวน 1 คน รองผู้บังคับกองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จำนวน 1 คน สมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดน สังกัดกองอาสาสมัครรักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or formal interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถาม และข้อกำหนดแน่นอนตายตัวจะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ได้ใช้คำถามเดียวกัน (วิโรจน์ ก่อสกุล, 2567, หน้า 51) และทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการสัมภาษณ์จะนัดหมายวันและแจ้งให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบก่อนล่วงหน้า ในการสัมภาษณ์ใช้การจดบันทึกและบันทึกเสียง โดยก่อนสัมภาษณ์จะขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ในการจดบันทึก การสนทนาก่อนทุกครั้ง

การสร้างเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย ดังนี้ (1) ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสารประกอบคำบรรยาย ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัยและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากแนวคิด ทฤษฎี ระเบียบ บทความทางวิชาการ และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตการวิจัยเป็นแนวทางในการกำหนดรายละเอียดแบบ สัมภาษณ์ (3) นำข้อมูลที่ได้ออกจากการศึกษา มาสร้างแบบสัมภาษณ์โดยโดยใช้คำถามปลายเปิด (4) นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิชาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความ ความเหมาะสมของเนื้อหา การใช้ถ้อยคำของแบบ สัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาสมบูรณ์ (5) ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของ อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาค้นคว้าอิสระ เพื่อออกแบบสัมภาษณ์จริงต่อไป

การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการค้นคว้าอิสระ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าแนวทางการ สัมภาษณ์ถูกต้องตรงตามหลักวิชาการ ชัดเจน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ที่กำหนดไว้อย่าง เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) (วิโรจน์ ก่อสกุล, 2567, หน้า 117 - 118) ดังนี้ (1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulate) การตรวจสอบแหล่งข้อมูล ได้แก่ แหล่งเวลา

สถานที่ และ แหล่งบุคคล (2) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigation Triangulate) โดยใช้ผู้วิจัยหลายคนในการรวบรวมข้อมูล ทั้งการผู้สัมภาษณ์หรือการสังเกต (3) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulate) (4) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulate) คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี จากการวิจัยพบว่าสมรรถนะหลักของสมาชิก อส. มีความมั่นคงในหลายด้านตามกรอบสมรรถนะหลักของสำนักงาน ก.พ. ดังนี้

ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)

ในด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะอย่างเข้มแข็ง โดยมีแรงจูงใจสูง ความรับผิดชอบ และตั้งใจปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย แม้จะต้องเผชิญกับการปฏิบัติงานที่ยากลำบากหรือมีความเสี่ยง เช่น การควบคุมเหตุรุนแรงและการตั้งด่านในพื้นที่เปราะบาง สมาชิก อส. ยังแสดงพฤติกรรมเชิงรุก เช่น การคิดริเริ่ม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการเตรียมความพร้อมด้วยตนเอง ซึ่งสะท้อนถึงแรงขับเคลื่อนภายในที่เข้มแข็ง อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลบางรายเสนอว่า การขาดระบบประเมินผลงานที่เป็นธรรม รวมถึงขาดกลไกส่งเสริมความก้าวหน้า อาจส่งผลต่อแรงจูงใจในระยะยาว จึงควรมีการจัดระบบสนับสนุนที่ชัดเจน เช่น การประเมินผลที่โปร่งใส การให้รางวัลตามผลงาน และการกำหนดแนวทางพัฒนาอาชีพ เพื่อรักษาแรงจูงใจและเสริมสร้างสมรรถนะในมิติการมุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน

ด้านบริการที่ดี (Service Mind)

สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนในสังกัดส่วนใหญ่มีสมรรถนะด้านการบริการที่ดีที่ครบถ้วน โดยแสดงออกผ่านพฤติกรรมที่สุภาพ อดทน และสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีในการปฏิบัติงานร่วมกับประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงานประจำ เช่น การตั้งด่านตรวจ การดูแลความเรียบร้อยในชุมชน หรือภารกิจพิเศษ เช่น การควบคุมเหตุรุนแรงและการเจรจากับผู้มีพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งลักษณะที่โดดเด่นของสมรรถนะด้านนี้ ได้แก่ ทักษะที่ดีต่อการบริการ การยึดมั่นในหลักกฎหมาย การไม่ใช้อำนาจเกินขอบเขต และการสร้างความไว้วางใจต่อประชาชน สมาชิก อส. แสดงออกถึงจิตสำนึกในการเป็นผู้ให้บริการสาธารณะ พร้อมเปิดรับความคิดเห็นและสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการบริการที่ดี อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อมูลบางรายว่า ควรมีการอบรมเพิ่มเติมในด้านการสื่อสารเชิงบวก การอธิบายข้อกฎหมายให้เข้าใจง่าย และการจัดการอารมณ์ในสถานการณ์ตึงเครียด เพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพในการให้บริการ อีกทั้งยังมีความต้องการให้จัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่

ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise)

สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนในสังกัดส่วนใหญ่มีความเชี่ยวชาญในงานอาชีพในระดับหนึ่ง โดยทักษะที่มีส่วนใหญ่มากจากการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงในการปฏิบัติงานภาคสนามอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานมานานมักพัฒนาทักษะได้จากสถานการณ์ซ้ำ ๆ และการเรียนรู้จากรุ่นพี่มากกว่าการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ ซึ่งสะท้อนถึงลักษณะของการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ (Informal Learning) ความชำนาญดังกล่าวช่วยให้สมาชิก อส. สามารถรับมือกับสถานการณ์ทั่วไปได้ดี เช่น การควบคุมผู้ต้องหา การตั้งด่านตรวจ และการใช้อุปกรณ์พื้นฐาน อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ใหม่หรือซับซ้อน เช่น การควบคุมเหตุ

จลาจล การเจรจาในภาวะวิกฤติ หรือการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งสมาชิกจำนวนมากยอมรับว่ายังไม่มีโอกาสเข้ารับการอบรมเฉพาะทางในด้านเหล่านี้ อีกประเด็นที่สะท้อนจากข้อมูลคือ การขาดหลักสูตรอบรมเฉพาะทางอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมถึงการไม่มีระบบติดตามผลพัฒนาความเชี่ยวชาญ เช่น แผนพัฒนารายบุคคล (IDP) หรือการประเมินผลทักษะที่เป็นรูปธรรม

ด้านจริยธรรม (Integrity)

ในด้านจริยธรรม สมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะด้านนี้ครบถ้วน โดยปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และยึดมั่นในหลักนิติธรรม พฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน ได้แก่ การไม่เรียกรับผลประโยชน์ ไม่เลือกปฏิบัติ และการดำเนินการกิจภายใต้กรอบคำสั่งและกฎหมายอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ยังมีจิตสำนึกในด้านความยุติธรรมและความโปร่งใส เช่น การตรวจค้นโดยมีพยาน การหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง และการรายงานข้อมูลต่อผู้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสะท้อนวัฒนธรรมการทำงานที่มีความรับผิดชอบและน่าเชื่อถือ แม้ยังไม่มีระบบประเมินด้านจริยธรรมอย่างเป็นทางการ แต่การยึดมั่นในหลักการและการเคารพสิทธิประชาชนถือเป็นหลักปฏิบัติที่ฝังอยู่ในวิถีองค์กร อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลบางรายเสนอว่าควรมีการส่งเสริมด้านจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น การใช้คุณธรรมเป็นเกณฑ์ประกอบในการพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง หรือการมอบรางวัลแก่ผู้มีพฤติกรรมดีเด่น ซึ่งจะช่วยสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมค่านิยมที่ดีในระยะยาว

ด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

ในด้านการทำงานเป็นทีม สมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี มีสมรรถนะในระดับเข้มแข็ง โดยแสดงออกผ่านการร่วมมือในการกิจอย่างคล่องตัว การสื่อสารภายในทีมมีประสิทธิภาพผ่านวิทยุสื่อสาร การแบ่งหน้าที่และปรับเวรอย่างยืดหยุ่น รวมถึงการทดแทนกันได้เมื่อมีสมาชิกไม่สามารถปฏิบัติงาน ซึ่งสะท้อนถึงความเข้าใจบทบาท ความสามัคคี และความไว้วางใจภายในทีม นอกจากนี้ยังสามารถประสานงานกับหน่วยงานอื่น เช่น ฝ่ายปกครอง ตำรวจ และองค์กรท้องถิ่นได้อย่างราบรื่น ลดความซ้ำซ้อนในบทบาท และเพิ่มความคล่องตัวในการปฏิบัติงานภาคสนาม อย่างไรก็ตาม จุดที่ควรพัฒนาเพิ่มเติมคือการขาดหลักสูตรฝึกอบรมเฉพาะทางด้านการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำร่วม ตลอดจนกิจกรรมเชิงสัมพันธ์ที่ยังไม่จัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้ให้ข้อมูลเสนอให้มีการจัดอบรมเข้าค่าย การฝึกสถานการณ์จำลอง และกิจกรรมสนทนากลุ่มภายในหน่วย เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความผูกพันในระยะยาว

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด ในการเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดน อำเภอ ดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี

จากการศึกษา พบว่าการเสริมสร้างสมรรถนะของสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี ประสบกับปัญหาและข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่

1. ปัญหาเชิงโครงสร้างบุคลากร คือ กำลังพลมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับภารกิจที่หลากหลายและต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความเหนื่อยล้าและความเสี่ยงต่อภาวะหมดไฟในการทำงาน
2. ปัญหาด้านงบประมาณและโอกาสในการพัฒนา ซึ่งส่งผลให้การฝึกอบรมเพื่อเสริมสมรรถนะไม่ทั่วถึงและไม่ต่อเนื่อง
3. ข้อจำกัดด้านอุปกรณ์และเครื่องมือที่ไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
4. ข้อจำกัดด้านแรงจูงใจและสวัสดิการ เช่น ความไม่เท่าเทียมกับข้าราชการประจำ และขาดระบบสนับสนุนทางจิตใจในกรณีที่สมาชิกเผชิญเหตุรุนแรง และ

5. ความไม่ต่อเนื่องในการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยขาดระบบหรือสื่อกลางในการส่งต่อประสบการณ์จากรุ่นสู่รุ่น ทำให้สมาชิกใหม่ต้องเรียนรู้จากการลงพื้นที่จริงโดยปราศจากแนวทางชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวม

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดน อำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี

แนวทางแก้ไขปัญา อุปสรรค และข้อจำกัดในการเสริมสร้างสมรรถนะของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่ามีข้อเสนอสำคัญใน 5 ประเด็นหลัก ได้แก่

- (1) ด้านกำลังพลและการะงาน ควรเพิ่มจำนวนสมาชิก อส. ให้สอดคล้องกับภารกิจ หรือจัดสรรเบี้ยเลี้ยงภัยและค่าตอบแทนพิเศษในการกิจเสี่ยงสูง รวมถึงการหมุนเวียนอย่างยืดหยุ่นโดยประสานงานกับหน่วยอื่นในพื้นที่
- (2) ด้านการฝึกอบรมและองค์ความรู้ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแบบหมุนเวียนประจำปี จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน สถานการณ์จำลอง และระบบประเมินผลหลังการอบรม เพื่อให้เกิดมาตรฐานและแผนพัฒนารายบุคคล
- (3) ด้านอุปกรณ์สนับสนุน ควรจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้ครบถ้วน เช่น วิทยุสื่อสาร เสื้อเกราะ ไฟฉาย รถตรวจการณ์ และควรมีคลังอุปกรณ์ฉุกเฉินประจำหน่วย
- (4) ด้านสวัสดิการและแรงจูงใจ ควรปรับปรุงสิทธิสวัสดิการให้ใกล้เคียงข้าราชการ เช่น การเบิกค่ารักษาพยาบาล สนับสนุนทุนการศึกษา จัดระบบประกันภัย และมีระบบความดีความชอบเพื่อการเลื่อนขั้นและรางวัลเชิดชูเกียรติ
- (5) ด้านการบริหารจัดการภายในหน่วย ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมประจำหน่วย พัฒนาระบบบันทึกสมรรถนะรายบุคคล และใช้เครือข่ายดิจิทัลในการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน เพื่อความคล่องตัวและแม่นยำในการปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี

แนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะของสมาชิก อส. ได้แก่

1. จัดฝึกอบรมภาคสนามที่สอดคล้องกับภารกิจจริง โดยใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาทักษะการควบคุมเหตุรุนแรง การจับกุม และการประสานงานกับฝ่ายปกครอง
2. วางแผนฝึกอบรมระยะยาวและอบรมแบบหมุนเวียน เพื่อให้ครอบคลุมสมาชิกทุกคน ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการพัฒนา
3. จัดสรรอุปกรณ์และทรัพยากรอย่างเพียงพอและเป็นระบบ เช่น วิทยุสื่อสาร เสื้อเกราะ รถยนต์ตรวจการณ์ โดยพิจารณาจากความจำเป็นของแต่ละพื้นที่
4. แต่งตั้งผู้ฝึกอบรมประจำหน่วย เพื่อออกแบบและดูแลการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในหน่วย
5. จัดระบบประเมินสมรรถนะรายบุคคล โดยกำหนดตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับภารกิจ และใช้ผลประเมินในการวางแผนพัฒนาเฉพาะบุคคล
6. ปรับปรุงสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ เช่น การเบิกค่ารักษาพยาบาลของบิดามารดา การเพิ่มเบี้ยเลี้ยงภัย และการกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในสายงาน
7. ส่งเสริมภาพลักษณ์และการยอมรับจากภาคส่วนอื่น ผ่านกิจกรรมประชาสัมพันธ์ การมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ และการเปิดพื้นที่ให้ อส. เข้ามามีบทบาทในชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอตอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานด้านสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยศึกษาเฉพาะด้านสมรรถนะหลัก ซึ่งประกอบด้วย (1)การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (2)บริการที่ดี (3)การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในอาชีพ (4)การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม และ (5) การทำงานเป็นทีม (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2552) จึงอภิปรายผลการวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

1.สมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอตอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่

ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)

สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนในสังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอตอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่มีแรงจูงใจภายในสูงและแสดงความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายของภารกิจ แม้ต้องเผชิญกับความเสี่ยง หรือทำงานนอกเวลาราชการ ซึ่งสะท้อนถึงความเสียสละ ความรับผิดชอบ และการยึดมั่นต่อภารกิจ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงาน ก.พ. (สำนักงาน ก.พ., 2553, หน้า 6) ที่กำหนดว่า “การมุ่งผลสัมฤทธิ์” หมายถึง ความมุ่งมั่นและตั้งใจจะปฏิบัติหน้าที่ราชการให้ดี ให้มีประสิทธิภาพหรือให้สูงเกินกว่ามาตรฐานที่มีอยู่ รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิพัฒน์ บุญเรืองขาว (2564) เรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนในการรักษาความสงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา พบว่า การมุ่งผลสัมฤทธิ์ช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายสูงสุดของหน่วยงานหรือองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิลลรัตน์ รุ่งสาย และ สรัญญ์ อุสินยาง (2565) เรื่อง การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน (ชุดคุ้มครองตำบล) พบว่าแนวทางการเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ต้องมีความเสียสละในบางโอกาสบางภารกิจ และสอดคล้องกับคำตอบของ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “...เต็มใจทำงานไม่ว่าจะกลางคืน กลางวัน หรือวันหยุด เพื่อให้ภารกิจสำเร็จ อส. ทุกนายยอมเหนื่อยเพราะเป็นหน้าที่ที่จะต้องดูแลชาวบ้านในพื้นที่...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5, 2568) เช่นเดียวกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 กล่าวว่า “...สมาชิก อส. ส่วนใหญ่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน แม้ภารกิจจะหนักหรือยาวนาน เช่น งานประจำปี งานเทศกาล หรือภารกิจร่วมกับฝ่ายปกครอง ทุกคนก็ยังคงปฏิบัติหน้าที่โดยไม่บ่นหรือละทิ้งหน้าที่ บางที่ยังแบ่งหน้าที่กันเองโดยไม่ต้องรอคำสั่ง...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7, 2568) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการมีแรงขับเคลื่อนภายในและความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน

ด้านบริการที่ดี (Service Mind)

สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนในสังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอตอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี มีสมรรถนะด้านบริการที่ดีในระดับที่น่าพึงพอใจ สะท้อนจากพฤติกรรมที่สุภาพ อดทนในการอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ และสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองในสถานการณ์ที่ตึงเครียดได้อย่างเหมาะสม เช่น การตั้งด่านตรวจ การควบคุมเหตุการณ์ฉุกเฉิน หรือการเจรจากับประชาชนที่ไม่เข้าใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงาน ก.พ. ที่กำหนดให้ “บริการที่ดี (Service Mind)” เป็นหนึ่งในสมรรถนะหลักของข้าราชการ ซึ่งหมายถึง ความตั้งใจและความพยายามของข้าราชการในการให้บริการต่อประชาชน ข้าราชการหรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง (สำนักงาน ก.พ., 2553, หน้า 11) และสอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิพัฒน์ บุญเรืองขาว (2564) เรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนในการรักษาความสงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา พบว่า การบริการที่ดีสามารถเป็นที่ปรึกษาที่ไว้วางใจได้

ของประชาชนหรือผู้รับบริการ โดยค้นหาความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเทพ กุลเสวต์ (2563) เรื่อง บทบาทของสมาชิกกองอาสาสมัครด้านดูแลต่อการสนับสนุนการปฏิบัติงานของทหารและตำรวจในพื้นที่จังหวัดปัตตานี พบว่า การลงไปรับข้อมูลข่าวสารจากประชาชน เพื่อสร้างให้เกิดการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ลดช่องว่างในการปฏิบัติ ลดปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากความไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิด ซึ่งสอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า “...สมาชิก อส. ส่วนใหญ่มีความสุข พอใจเพราะกับประชาชน พยายามให้คำแนะนำโดยไม่แสดงอาการรำคาญ แม้ต้องชี้แจงซ้ำ ๆ กับประชาชนกลุ่มเดิม..” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4, 2568) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า “...ในการปฏิบัติงานเราพยายามทำให้ประชาชนเข้าใจและไม่กลัวเรา จะพูดจาดี ๆ กับเขา อธิบายให้เขารู้ว่าเราทำอะไร เพื่ออะไร ...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5, 2568) แต่อย่างไรก็ตามยังมีข้อเสนอแนะจากข้อมูลภาคสนามที่สะท้อนว่า แม้สมาชิก อส. จะมีพื้นฐานที่ดีในด้านนี้ แต่ยังต้องการการพัฒนาเพิ่มเติม เช่น การอบรมการสื่อสารเชิงบวก การจัดการอารมณ์ในสถานการณ์ตึงเครียด และการมีคู่มือแนวทางการบริการที่เป็นระบบ

ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise)

สมาชิกกองอาสาสมัครด้านดูแลในสังกัดกองร้อยอาสาสมัครด้านอำเภอตอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรีมีสมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะในด้านประสบการณ์ภาคสนาม การปฏิบัติหน้าที่ในการกิจที่ซับซ้อน และการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของพื้นที่รับผิดชอบ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงาน ก.พ. ที่กำหนดให้ การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise) หมายถึง ความสนใจใฝ่รู้ ส่งเสริมความรู้ความสามารถของตนในการปฏิบัติราชการด้วยการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ากับการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (สำนักงาน ก.พ., 2553, หน้า 17) อีกทั้งยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของพิรลรัตน์ รุ่งสายและ สรัญญ์ อุสินยาง (2565) เรื่อง การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถของสมาชิกกองอาสาสมัครด้านดูแล (ชุดคุ้มครองตำบล) พบว่า แนวทางการเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถให้แก่สมาชิกกองอาสาสมัครด้านดูแลควรมีการพัฒนาศักยภาพกำลังพลโดยจัดการฝึกอบรม และสอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6 กล่าวว่า สมาชิก อส. ในสังกัด มีความเชี่ยวชาญในระดับหนึ่งจากประสบการณ์ภาคสนาม แต่ยังขาดการอบรมด้านเทคนิคใหม่ ๆ เช่น การควบคุมเหตุจลาจล การใช้เทคโนโลยีสื่อสาร และการประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่น...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6, 2568) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 กล่าวว่า “...สมาชิก อส. มีความรู้จากประสบการณ์ตรงค่อนข้างมาก เพราะอยู่ในพื้นที่มานาน แต่หากได้รับการอบรมเพิ่มเติมโดยเฉพาะด้านเทคนิค เช่น การควบคุมผู้ต้องหา การใช้กำลังโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือการใช้อุปกรณ์ ก็จะมีประสิทธิภาพได้มากขึ้น...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7, 2568) ข้อมูลทั้งหมดสะท้อนให้เห็นว่า แม้สมาชิก อส. จะมีพื้นฐานด้านประสบการณ์ที่ดี แต่ยังขาดระบบพัฒนาทักษะอย่างเป็นทางการ จึงควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การประเมินสมรรถนะรายบุคคล และการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านนี้ให้ครบถ้วนและยั่งยืน

ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม (Integrity)

สมาชิกกองอาสาสมัครด้านอำเภอตอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความยึดมั่นในจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน โดยส่วนใหญ่มีความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติงานตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน และให้ความสำคัญกับสิทธิของประชาชน รวมทั้งหลีกเลี่ยงการเลือกปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงาน ก.พ. ที่กำหนดให้การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม เป็นหนึ่งในสมรรถนะหลักของข้าราชการ ซึ่งหมายถึง การดำรงตนและการประพฤติปฏิบัติตนในวิถีแห่งความดีงาม ความถูกต้อง ทั้งในกรอบของกฎหมาย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณาแห่งวิชาชีพ เพื่อภาพลักษณ์ ศักดิ์ศรี ชื่อเสียง และเกียรติยศความเป็นข้าราชการที่ดี (สำนักงาน ก.พ., 2553, หน้า 23) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรลรัตน์

รุ่งสายและ สรัญญ์ อุสินยาง (2565) เรื่อง การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน (ชุดคุ้มครองตำบล) พบว่าแนวทางการเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนควรเสริมสร้างทัศนคติที่ดีและปลูกฝังอุดมการณ์ให้กับสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ซึ่งสอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 กล่าวว่า “...สมาชิก อส. ในสังกัดมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ไม่มีพฤติกรรมทุจริต และทำงานภายใต้กฎหมายเสมอ โดยผู้บังคับบัญชาจะติดตามอย่างใกล้ชิดหากพบพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการผิดวินัย...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2, 2568) และสอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9 กล่าวเพิ่มเติมว่า “...ตนและเพื่อนสมาชิกยึดถือหลักกฎหมาย ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ และดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด ตัวอย่างเช่น การตรวจค้นจะมีพยานหรือบุคคลที่ได้รับ ความไว้วางใจร่วมอยู่ด้วยทุกครั้ง เพื่อความโปร่งใส...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9, 2568) ผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวยังแสดงให้เห็นว่าความมีจริยธรรมของสมาชิก อส. มิได้เป็นเพียงการยึดถือทางนามธรรมเท่านั้น แต่ปรากฏเป็นพฤติกรรมที่ตรวจสอบได้จริงผ่านแนวทางปฏิบัติ เช่น การดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายอย่างเคร่งครัด และความโปร่งใสในการตรวจค้นหรือควบคุมตัว

ด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี มีสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมในระดับที่เข้มแข็ง มีลักษณะเด่นคือความร่วมมือในการปฏิบัติงาน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน สมาชิกสามารถแบ่งหน้าที่ รับผิดชอบภารกิจได้โดยไม่เกิดความสับสน และสามารถประสานงานกับหน่วยงานอื่นได้อย่างคล่องตัว เช่น ฝ่ายปกครอง ตำรวจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงาน ก.พ. ที่กำหนดให้ “การทำงานเป็นทีม (Teamwork)” เป็นหนึ่งในสมรรถนะหลัก โดยหมายถึง ความตั้งใจและความพร้อมที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นส่วนหนึ่งของทีม หน่วยงานหรือส่วนราชการ โดยผู้ปฏิบัติมีฐานะเป็นสมาชิก ไม่จำเป็นต้องมี ฐานะหัวหน้าทีมรวมทั้งความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม (สำนักงาน ก.พ., 2553, หน้า 28) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัชชัย มณฑาสวรรณ (2564) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสมาชิกกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอท่าหลวงที่ 9 (ที่ทำการปกครอง) จังหวัดลพบุรี พบว่า ปัจจัยที่สำคัญส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานตามบทบาทของสมาชิกกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอท่าหลวงที่ 9 (ที่ทำการปกครอง) จังหวัดลพบุรี คือมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งคำตอบจากการ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญก็สนับสนุนข้อค้นพบดังกล่าว เช่นคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า “...การทำงานในกองร้อยฯ เป็นไปอย่างเป็นระบบ สมาชิก อส. ทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี มีการปฏิบัติตามลำดับ การบังคับบัญชา และช่วยเหลือกันในสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงสามารถประสานงานกับฝ่ายปกครองและตำรวจในพื้นที่ได้ดี...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1, 2568) และสอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 กล่าวเพิ่มเติมว่า “...สมาชิก อส. สามารถทำงานร่วมกันได้ดี โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ต้องลงพื้นที่ร่วมกัน การสื่อสารทางวิทยุมีประสิทธิภาพ มีการเตรียมความพร้อมก่อนออกปฏิบัติภารกิจ และมอบหมายหน้าที่กันอย่างเหมาะสม...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7, 2568)

2. ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด ในการเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดน อำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า การเสริมสร้างสมรรถนะของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนยังเผชิญกับข้อจำกัดในหลายมิติที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการปฏิบัติภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถจำแนกเป็น ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดสำคัญ ดังนี้

1. ปัญหาด้านบุคลากรและภาระงานที่ไม่สมดุล

หนึ่งในปัญหาหลักที่ปรากฏอย่างชัดเจนคือ จำนวนกำลังพลไม่เพียงพอ สมาชิก อส. ที่ปฏิบัติงานประจำมีจำนวนน้อย เฉลี่ยเพียง 8 นายต่อกองร้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นและหลากหลายมากขึ้นในแต่ละวัน เช่น การตั้งด่านตรวจ การตรวจค้นยาเสพติด การดูแลความสงบในงานเทศกาล และภารกิจเร่งด่วนจากฝ่ายปกครอง นำไปสู่ภาระงานที่เกินกำลัง ทำให้สมาชิก อส. เหลือเวลาในการฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความแม่นยำในการปฏิบัติภารกิจ สอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 ให้ข้อมูลว่า “...จำนวนบุคลากรน้อย โดยมีกรอบอัตรากำลังเพียง 12 นาย ซึ่งกองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดนอำเภอตอนเจดีย์ที่ 7 มีกำลังพลส่งไปปฏิบัติหน้าที่จริงจำนวน 8 นาย ไม่เพียงพอในช่วงเทศกาลหรือภารกิจต่อเนื่อง...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1, 2568) สอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9 ให้ข้อมูลว่า “...ปัญหาหลักอยู่ที่จำนวนบุคลากรในกองร้อยมีเพียง 8 นาย ขณะที่ภารกิจมีตลอดเวลา ทำให้บางช่วงต้องปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีวันหยุด...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9, 2568) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการขาดสมดุลระหว่างภารกิจที่ได้รับมอบหมายกับจำนวนกำลังพลที่มีอยู่จริง

2. อุปสรรคด้านการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้

แม้ว่าสมาชิก อส. ส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ภาคสนามอย่างต่อเนื่อง แต่กลับขาดการอบรมทบทวนหรือพัฒนาทักษะเฉพาะทางอย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมฝูงชน การประสานงานผ่านระบบสื่อสารสมัยใหม่ การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการปฏิบัติงาน หรือความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตัวผู้กระทำความผิด สอดคล้องกับงานวิจัยของนพดล เหล่าพญา (2562) เรื่อง บทบาทหน้าที่สำคัญของสมาชิกอาสาสมัครรักษาดินแดน ในการเข้าร่วมภารกิจกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ทหาร และตำรวจในสถานบริการพบว่า สมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดนยังมีความรู้สึกลัว ตนเองไม่มีความพร้อมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่บางประการ เช่น มีความกังวลว่าความผิดพลาดเนื่องจากความรู้ ความสามารถที่ต้องปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด หรือความรู้ความสามารถเกี่ยวกับด้านกฎหมายเบื้องต้น เมื่อเทียบกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ทหารและตำรวจ ซึ่งเจ้าพนักงานเหล่านั้นจะมีความรอบรู้และเป็นมืออาชีพมากกว่า และสอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 ให้ข้อมูลว่า “...การพัฒนาสมรรถนะยังไม่มีอย่างต่อเนื่อง เพราะไม่มีแผนฝึกอบรมประจำปีที่เป็นระบบ...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2, 2568) และสอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 ให้ข้อมูลว่า “...ไม่มีการอบรมประจำปีหรือระบบพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ทำให้สมาชิกต้องพึ่งพาความรู้จากประสบการณ์เพียงอย่างเดียว...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5, 2568) สะท้อนให้เห็นถึงการขาดระบบการเรียนรู้และพัฒนาทักษะต่อเนื่อง ทั้งในเชิงวิชาการและภาคปฏิบัติ ซึ่งส่งผลให้การเสริมสร้างสมรรถนะไม่ยั่งยืน

3. ข้อจำกัดด้านอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงาน

การรักษาความสงบเรียบร้อยในปัจจุบันต้องอาศัยอุปกรณ์ที่เหมาะสมและทันสมัย เช่น เสื้อเกราะกันกระสุน วิทยุสื่อสารคุณภาพสูง อุปกรณ์ตรวจค้นกลางคืน หรือยานพาหนะเคลื่อนที่เร็ว แต่จากการศึกษาพบว่าสมาชิก อส. ยังต้องใช้อุปกรณ์เก่า ชำรุด หรือไม่ครบชุด ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ในบางสถานการณ์เป็นไปอย่างยากลำบาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนพดล เหล่าพญา (2562) เรื่อง บทบาทหน้าที่สำคัญของสมาชิกอาสาสมัครรักษาดินแดน ในการเข้าร่วมภารกิจกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ทหาร และตำรวจในสถานบริการพบว่า ปัญหาต่อความพร้อมด้านอาวุธยุทโธปกรณ์หรืออุปกรณ์รักษาความปลอดภัยให้กับชีวิตในขณะปฏิบัติหน้าที่ สมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดนยังมีความรู้สึกลัวไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร และอุปกรณ์เหล่านั้นไม่ครบตามจำนวนคนที่ปฏิบัติการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิพัฒน์ บุญเรืองขาว (2564) เรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะของสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดน ในการรักษาความสงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา พบว่าการเสริมสร้างสมรรถนะของสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดนควรมีการจัดหาอาวุธ

ยุทธโธปกรณ์ ยานพาหนะเพื่อให้เกิดความปลอดภัยมากที่สุด สอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 ให้ข้อมูลว่า “...ปัญหาหลักคือขาดแคลนอุปกรณ์ เช่น วิทยุสื่อสาร ดั้ว เสื่อเกราะ และรถยนต์ตรวจการณ์...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3, 2568) และสอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6 ให้ข้อมูลว่า “...ปัญหาหลักที่พบคือการขาดแคลนอุปกรณ์ เช่น วิทยุ เสื่อเกราะ และรถยนต์ตรวจการณ์ บางครั้งต้องยืมจากหน่วยอื่น...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6, 2568) และสอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 10 ให้ข้อมูลว่า “...อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานยังไม่ครบถ้วน โดยเฉพาะรถตรวจการณ์ ดั้ว ปืนไฟฟ้า และปืนยาว...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 10, 2568) ข้อจำกัดนี้ไม่เพียงลดประสิทธิภาพในการทำงานเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของสมาชิก อส. เองด้วย

4. ปัญหาด้านแรงจูงใจและสวัสดิการ

แม้ภารกิจของสมาชิก อส. จะมีความเสี่ยงสูง ต้องปฏิบัติงานร่วมกับฝ่ายความมั่นคงในสถานการณ์ไม่ปกติ แต่สิทธิประโยชน์ที่ได้รับกลับไม่เทียบเท่ากับเจ้าหน้าที่รัฐประเภทอื่น สมาชิก อส. ไม่มีสวัสดิการด้านสุขภาพสำหรับครอบครัว และไม่มีเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพที่ชัดเจน ทำให้เกิดความรู้สึกว่า “เป็นเจ้าหน้าที่ที่ถูกมองข้าม” สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานธวัช อิงค์อนันต์นาท (2563) เรื่อง การพัฒนาบทบาทและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของสมาชิก กองอาสารักษาดินแดน กรณีศึกษา กองร้อยบังคับการและบริการ กองอาสารักษาดินแดน จังหวัดชลบุรี พบว่า เงินค่าตอบแทนและสวัสดิการ เป็นปัญหาที่สำคัญต่อการดำรงชีพของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนและครอบครัว และสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤติกา ระย้าแก้ว (2566) เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน ในสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ควรมีการให้สวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานดีมีคุณภาพบ้างซึ่งจะช่วยให้ทีมบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 ให้ข้อมูลว่า “...สิทธิสวัสดิการของ อส. ยังไม่เทียบเท่าข้าราชการพลเรือน เช่น เบิกค่ารักษาพยาบาลได้เฉพาะตน ไม่ครอบคลุมบิดามารดา ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1, 2568) และสอดคล้องกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 10 ให้ข้อมูลว่า “...ควรมีการพิจารณาสิทธิการรักษาพยาบาลของสมาชิก อส. ให้เทียบเท่ากับข้าราชการ เนื่องจากปัจจุบันสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้เฉพาะตัวเอง ไม่สามารถเบิกให้บิดามารดาได้...” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 10, 2568) สะท้อนถึงปัญหาด้านแรงจูงใจอย่างชัดเจน ซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไข จะส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของการพัฒนาสมรรถนะในระยะยาว

5. ข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของระบบราชการ

การเสริมสร้างสมรรถนะไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากระบบสนับสนุนในเชิงโครงสร้างยังไม่เอื้ออำนวย เช่น ระเบียบด้านงบประมาณที่เข้มงวดเกินไป การอนุมัติงบประมาณล่าช้า ขั้นตอนจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ยุ่งยาก และการไม่มีอำนาจคัดเลือกบุคลากรโดยตรง ส่งผลให้กองร้อยฯ ไม่สามารถวางแผนพัฒนาอย่างคล่องตัวได้ ข้อจำกัดที่ปรากฏจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การเสริมสร้างสมรรถนะของสมาชิก อส. ไม่สามารถมุ่งเน้นเฉพาะการฝึกอบรมหรือปรับพฤติกรรมรายบุคคลเท่านั้น หากแต่ต้องเป็นการพัฒนาแบบองค์รวม (Holistic Development) ที่ครอบคลุมทั้งระบบการบริหาร การสนับสนุนจากส่วนกลาง โครงสร้างอำนาจหน้าที่ และการสร้างขวัญกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง จึงจะทำให้การรักษาความสงบเรียบร้อยในระดับพื้นที่ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

3.แนวทางแก้ไขปัญห อุปสรรค และข้อจำกัดในการเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดน อำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบกับกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องสมรรถนะ (Competency) ที่ประกอบด้วยความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Attributes) พบว่า การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการเสริมสร้างสมรรถนะของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และครอบคลุมในหลายมิติ ทั้งด้านโครงสร้าง บุคลากร เครื่องมือสนับสนุน และการบริหารจัดการ โดยมีแนวทางที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. เพิ่มจำนวนกำลังพลและปรับโครงสร้างภารกิจ

ปัญหาด้านจำนวนสมาชิก อส. ที่มีอยู่อย่างจำกัด ส่งผลต่อความสามารถในการรองรับภารกิจต่าง ๆ แนวทางสำคัญที่เสนอคือ การเปิดรับสมัคร อส. เพิ่มเติมในรูปแบบของ “อส. เฉพาะกิจ” หรือ “อส. สำรอง” เพื่อเข้ามาแบ่งเบาภาระ โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลหรือเหตุการณ์พิเศษ รวมถึงควรมีการจัดตารางเวรและแบ่งภารกิจอย่างเหมาะสม เพื่อลดภาระงานซ้ำซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจรายวัน

2. พัฒนาระบบฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

จากผลการศึกษาพบว่า การอบรมให้แก่สมาชิก อส. มักเป็นลักษณะ “ครั้งคราว” และไม่สม่ำเสมอ แนวทางที่ควรดำเนินการคือ การจัดหลักสูตรฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและเฉพาะทาง เช่น การควบคุมฝูงชน การใช้วิทยุสื่อสาร การปฐมพยาบาลขั้นสูง และการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้ อส. มีความพร้อมในการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงได้อย่างมืออาชีพ นอกจากนี้ ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิก อส. ที่สามารถใช้ศึกษาได้ด้วยตนเอง และเปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้แบบพี่ช่วยน้อง เพื่อรักษาความรู้ภายในหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง

3. จัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น

ข้อจำกัดด้านเครื่องมือที่ไม่เพียงพอ เช่น วิทยุสื่อสาร เสื้อเกราะ หรือรถตรวจการณ์ เป็นอุปสรรคสำคัญในการเสริมสร้างสมรรถนะของ อส. แนวทางการแก้ไขคือ การประสานของงบประมาณจากหน่วยงานระดับจังหวัด หรือหน่วยงานสนับสนุนภายนอก เช่น กองทุนเพื่อความมั่นคง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ควรกำหนดรายการเครื่องมือขั้นต่ำที่ทุกหน่วยต้องมี พร้อมแผนซ่อมบำรุงที่เป็นระบบ

4. ปรับปรุงระบบสวัสดิการและสร้างแรงจูงใจ

แรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษากำลังคนและพัฒนาสมรรถนะในระยะยาว แนวทางที่ควรดำเนินการ ได้แก่ การผลักดันให้สมาชิก อส. ได้รับสวัสดิการเพิ่มขึ้น เช่น เบี้ยเลี้ยงเสี่ยงภัย สิทธิคุ้มครองด้านประกันสุขภาพ การเข้าถึงการอบรมที่มีประกาศนียบัตรรับรอง รวมถึงการพิจารณาความก้าวหน้าในอาชีพ เช่น การเปิดโอกาสให้สมัครเข้ารับราชการหากมีคุณสมบัติเหมาะสม

5. แก้ไขข้อจำกัดเชิงระบบและระเบียบราชการ

หลายปัญหาที่ อส. เผชิญ ไม่สามารถแก้ไขได้ในระดับพื้นที่ เช่น ขั้นตอนจัดซื้อจัดจ้างที่ล่าช้า หรือระเบียบที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง แนวทางหนึ่งคือการเสนอปรับปรุงกฎระเบียบผ่านช่องทางราชการ และผลักดันให้หน่วยงานต้นสังกัด เช่น กระทรวงมหาดไทย หรือกรมการปกครอง พิจารณาแก้ไขระเบียบบางประการให้ยืดหยุ่นมากขึ้น และควรมีคณะกรรมการพัฒนางาน อส. ระดับอำเภอ ที่มีทั้งฝ่ายปกครอง ท้องถิ่น ตำรวจ และสมาชิก อส. เข้าร่วม เพื่อพิจารณานโยบาย ปัญหา และข้อเสนอแนะอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

4. แนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอดอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี

แนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนสามารถดำเนินการได้ในหลายมิติ โดยเน้นความสอดคล้องกับสภาพปัญหาในพื้นที่จริงโดยแนวทางที่ปรากฏจากข้อมูลภาคสนามมีรายละเอียดดังนี้

1. การฝึกอบรมภาคสนามที่สอดคล้องกับการกิจจริง

แนวทางนี้ได้รับการเสนอโดยผู้ให้ข้อมูลหลายรายว่า การฝึกอบรมควรเน้น “การจำลองสถานการณ์จริง” เช่น การควบคุมฝูงชน การควบคุมเหตุการณ์ฉุกเฉิน และการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับฝ่ายปกครอง ซึ่งจะช่วยให้สมาชิก อส. สามารถฝึกการตัดสินใจ การสื่อสาร และการควบคุมสถานการณ์ภายใต้ความกดดันได้ดียิ่งขึ้น

2. การจัดทำแผนฝึกอบรมระยะยาวและอบรมแบบหมุนเวียน

เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาสมรรถนะ ผู้ให้ข้อมูลเสนอให้มีแผนฝึกอบรมในระยะยาว และระบบหมุนเวียนการเข้ารับการอบรม เพื่อให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลความรู้และทักษะใหม่ ๆ การอบรมต่อเนื่องนี้จะช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมความสามารถของหน่วยโดยรวมให้มั่นคงและยั่งยืน

3. การจัดสรรอุปกรณ์และทรัพยากรให้เพียงพอ

ปัญหาเรื่องอุปกรณ์ เช่น วิทยุสื่อสาร เสื้อเกราะ และรถยนต์ตรวจการณ์ ถูกกล่าวถึงอย่างเด่นชัดในเกือบทุกการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลเสนอให้มีระบบสำรวจความต้องการระดับอำเภอ และจัดลำดับความเร่งด่วนเพื่อขอรับการสนับสนุนจากจังหวัดหรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติงาน และลดความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่จริง

4. การแต่งตั้งผู้ฝึกอบรมประจำหน่วย

ข้อเสนออีกประการหนึ่งคือ การมี “ครูฝึกประจำหน่วย” ซึ่งมีความรู้ความสามารถในการฝึกอบรมภายในอาทิ การฝึกทบทวนยุทธวิธี การฝึกบุคลิกภาพ และการถ่ายทอดความรู้ระหว่างรุ่น ซึ่งจะช่วยให้หน่วยมีความพร้อมในการพัฒนาสมรรถนะได้ต่อเนื่อง ไม่ต้องรอเพียงการอบรมจากภายนอกเท่านั้น แนวทางนี้ยังช่วยสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในองค์กร และลดการสูญเสียองค์ความรู้เมื่อลูกจ้างเกษียณหรือลาออก

5. การประเมินสมรรถนะรายบุคคล

การประเมินหลังการฝึกอบรมจะทำให้สามารถติดตามพัฒนาการของสมาชิกแต่ละราย และกำหนดแผนพัฒนาเฉพาะบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ให้ข้อมูลบางรายเสนอให้มี “ตัวชี้วัดสมรรถนะ” ที่ชัดเจนสำหรับแต่ละภารกิจ เช่น ความสามารถในการควบคุมฝูงชน หรือทักษะการสื่อสารภายใต้แรงกดดัน สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงาน ก.พ. (2552) ที่เน้นการประเมินผลลัพธ์จากสมรรถนะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

6. การปรับปรุงสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เพื่อเสริมแรงจูงใจ

สมาชิก อส. มีภารกิจที่ต้องรับความเสี่ยงสูง จึงควรได้รับการดูแลด้านสวัสดิการที่เหมาะสม เช่น การเบิกค่ารักษาพยาบาลของบิดามารดา เบี้ยเลี้ยงภัยในช่วงปฏิบัติการกิจพิเศษ การจัดตั้งกองทุนพัฒนาความก้าวหน้าในสายงานแนวทางนี้ไม่เพียงช่วยให้เกิดความมั่นคงในการดำรงชีวิตของสมาชิก อส. เท่านั้น แต่ยังส่งผลให้เกิดความผูกพันกับองค์กรและความภาคภูมิใจในหน้าที่

7. การส่งเสริมภาพลักษณ์และการยอมรับจากภาคส่วนอื่น

ผู้ให้ข้อมูลหลายรายเห็นตรงกันว่า สมาชิก อส. ควรได้รับการประชาสัมพันธ์ให้สังคมรับรู้ถึงบทบาทและความสำคัญของตน เช่น การเผยแพร่ข่าวการปฏิบัติงานผ่านสื่อท้องถิ่น การมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมระดับชุมชน แนวทางนี้จะช่วยประชาสัมพันธ์และหน่วยงานอื่นมองเห็นความสำคัญของ อส. มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือและการสนับสนุนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสา รักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสา รักษาดินแดนอำเภอตอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาสมรรถนะของสมาชิก อส. ให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการฝึกอบรมที่เน้นสถานการณ์จำลองจริง การบูรณาการร่วมกับฝ่ายปกครองและตำรวจในพื้นที่ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่แท้จริงของ อส. ในการรักษาความสงบเรียบร้อย
2. จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างเพียงพอและทั่วถึง ทั้งในด้านอุปกรณ์ปฏิบัติงาน เช่น วิทยุสื่อสาร เสื้อเกราะ รถตรวจการณ์ และงบฝึกอบรมประจำปี ควรมีการวางแผนงบประมาณล่วงหน้าอย่างเหมาะสมในระดับจังหวัดและอำเภอ
3. จัดทำแผนฝึกอบรมระยะยาวแบบหมุนเวียน ที่ครอบคลุมทั้งสมาชิกใหม่และสมาชิกปัจจุบัน โดยมีการประเมินผลหลังการฝึกอบรม และพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรให้ตอบสนองต่อปัญหาในพื้นที่
4. แต่งตั้งครูฝึกหรือผู้มีความรู้ความสามารถในแต่ละหน่วย เพื่อเป็นผู้ดูแลการฝึกอบรมต่อเนื่อง สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายใน และถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างรุ่นอย่างเป็นระบบ
5. จัดทำระบบประเมินสมรรถนะรายบุคคล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างตรงจุด รวมถึงควรมีการกำหนดตัวชี้วัดด้านทักษะ วิชาชีพ ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะด้านจริยธรรม
6. เพิ่มสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ เช่น ค่ารักษาพยาบาลบิดามารดา เบี้ยเลี้ยงภัย การประกันภัย และแนวทางความก้าวหน้าในอาชีพ เพื่อจูงใจให้ อส. มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่
7. ส่งเสริมภาพลักษณ์และการมีส่วนร่วมในชุมชน ผ่านการประชาสัมพันธ์ บทบาทหน้าที่ และการจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรในพื้นที่ เพื่อสร้างการยอมรับจากประชาชนและหน่วยงานอื่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสมาชิกกองอาสา รักษาดินแดน สังกัดกองร้อยอาสา รักษาดินแดนอำเภอตอนเจดีย์ที่ 7 จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังสมาชิก อส. ในกองร้อยอาสา รักษาดินแดนอำเภออื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบและหาความเหมือนหรือแตกต่างของบริบทการพัฒนา
2. ควรศึกษาเชิงปริมาณเพิ่มเติม เพื่อวัดระดับสมรรถนะและปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน และสามารถนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่มีฐานข้อมูลเชิงสถิติเหนือกว่าการวิจัยเชิงคุณภาพ
3. ควรศึกษาผลกระทบของการเสริมสร้างสมรรถนะต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิก อส. และความมั่นคงในชุมชน เพื่อเชื่อมโยงงานด้านความมั่นคงกับงานพัฒนาเชิงสังคมโดยรวม

เอกสารอ้างอิง

- กฤติกา ระยำแก้ว (2566). การพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน ในสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฐานรัช อิงค่อนันต์นาท. (2563). การพัฒนาบทบาทและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของสมาชิกกองอาสา รักษาดินแดน: กรณีศึกษา กองร้อยบังคับการและบริการ กองอาสา รักษาดินแดนจังหวัดชลบุรี. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- รัชชัย มณฑาสวรรณ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสมาชิกกองร้อยอาสารักษาดินแดน อำเภอท่าหลวง ที่ 9 (ที่ทำการปกครอง) จังหวัดลพบุรี. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นพดล เหล่าพญา. (2562). บทบาทหน้าที่ของสมาชิกอาสารักษาดินแดน ในการเข้าร่วมภารกิจกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ทหารและตำรวจในสถานบริการ. การศึกษาอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรเทพ กุลเสวต์. (2563). บทบาทของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนต่อการสนับสนุนการปฏิบัติงานของทหารและตำรวจในพื้นที่จังหวัดปัตตานี. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิริลรัตน์ รุ่งสาย และ สรัญญ์ อู่อื่นยาง (2565). การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน (ชุดคุ้มครองตำบล). วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2(2), 25-38.
- พนเอก ภูมิพัฒน์ บุญเรืองขาว. (2564). การเสริมสร้างสมรรถนะของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนในการรักษาความสงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก.
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2567). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการ PAD 6102 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงาน ก.พ. (2552). หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร1008/ว 27 เรื่อง มาตรฐานและแนวทางการกำหนดความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ (วันที่ 29 กันยายน 2552). กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงาน ก.พ. (2553). คู่มือการกำหนดสมรรถนะในข้าราชการพลเรือน : คู่มือสมรรถนะหลัก (พิมพ์ครั้งที่ 1) . กรุงเทพมหานคร : บริษัท ประชุมช่าง จำกัด.
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- คนที่ 1. (2568). ผู้บังคับกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอตอนเจดีย์ที่ 7. การสัมภาษณ์. พฤษภาคม, 27.
- คนที่ 2. (2568). รองผู้บังคับกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอตอนเจดีย์ที่ 7. การสัมภาษณ์. พฤษภาคม, 19.
- คนที่ 3. (2568). สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน. การสัมภาษณ์. พฤษภาคม, 27.
- คนที่ 4. (2568). สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน. การสัมภาษณ์. พฤษภาคม, 27.
- คนที่ 5. (2568). สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน. การสัมภาษณ์. พฤษภาคม, 27.
- คนที่ 6. (2568). สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน. การสัมภาษณ์. พฤษภาคม, 27.
- คนที่ 7. (2568). สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน. การสัมภาษณ์. พฤษภาคม, 27.
- คนที่ 8. (2568). สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน. การสัมภาษณ์. พฤษภาคม, 27.
- คนที่ 9. (2568). สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน. การสัมภาษณ์. พฤษภาคม, 27.
- คนที่ 10. (2568). สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน. การสัมภาษณ์. พฤษภาคม, 27.